

Seniorbladet

Organ för Arbetsmiljöseniorerna, Seniorföreningen vid
Arbetsmiljöverket och Arbetslivsinstitutet.

Nr 2, 2015

Redaktör: Arne Stråby

Kommande aktiviteter inom Arbetsmiljöseniorerna

Stadsvandring i Gamla stan

Datum: Onsdag 16 september kl 13.00

Kostnad: 100 kr.

Färdväg: T-bana till Gamla stan, samling vid
Olaus Petri-statyn utanför Storkyrkan.

Anmälan senast den 13 sept till Mudite
Hoogland Krasts, mudite_hk@hotmail.com
tel: 08-7526334 eller 073-0972606.

Besök på Folkoperan

Datum: Torsdag den 22 oktober kl 19.00

Kostnad: 290 kr. **Anmälan snarast, senast**

28 sept till Lena Papaioannou, tel 08-730 22
16 eller 073-659 88 35. Det går också bra att
anmäla sig i mejl till Kerstin Wahlberg,
kerstin.wahlberg@telia.com

Höstmöte på Stockholmsdistriktet

Datum: Tisdag 17 november kl.13.00.

Drottningholmsväg 37, nära Fridhemsplan.
AV:s nya Gd Erna Zelmin-Ekenheim med-
verkar, information och kaffe ges också.

Anmälan senast 7 november till Kerstin
Wahlberg, kerstin.wahlberg@telia.com eller
tel: 08-510 23 069 eller 070-483 86 25.

Besök på Sjöhistoriska museet

Datum: Tisdag 8 dec kl 13, samling 12.45

Kostnad: gratis, föreningen betalar guidning.
Utställningen "Sex and the Sea". Djurgårds-
brunnsvägen, buss 69 från Centralen.

Anmälan senast 1 december till Kerstin
Wahlberg, kerstin.wahlberg@telia.com eller

tel: 08-510 23 069 eller 070-483 86 25.

Ordföranden har ordet

Sommaren är kort, och kortare blir den med
åren - det är åtminstone min upplevelse.

Antagligen hänger det samman med att man
är senior. Förhoppningsvis får vi dock ett
avslut på sommaren som är varmare och
torrare än början. Vädret har dock fört med
sig en prunkande blomsterprakt, och mycket
bär blir det i trädgård och skog.

Vi har en planering för höstens aktiviteter,
som vi tror ska bli spännande och intres-
santa. Vi startar i september med en stads-
vandring i Gamla stan. I oktober har vi bokat
in en föreställning av La Traviata på Folk-
operan. Ett antal biljetter är förbokade –
vänta inte med anmälan – de kan ta slut.
Höstmötet äger rum den 17 november och
hösten avslutas med ett guidat besök på
Sjöhistoriska museet i december. Där är
fokus på utställningen "Sex & the Sea", som
antagligen har en viss anknytning till
arbetsmiljön till sjöss förr i tiden.

Jag hoppas att vi ses i höst.

Kerstin Wahlberg

Utställningen ”Vi är romer”

27 januari 2015 genomförde seniorerna årets första evenemang genom att besöka organisationen Forum för levande historia i Gamla stan i Stockholm.

Temat var Romernas vardag och historia. Vi var ett 20-tal och fick under två timmar berättat om romernas mer än tusenåriga historia. Från Indien vandrade de på 1000-talet som lägsta kast och utstötta till södra Europa med början i Grekland, Rumänien och andra områden i öster. Så småningom sökte de sig till västra Europa, till Sverige och Finland.

Eftersom vi nu dagligen möter romer, såsom utanför livsmedelbutikerna, väckte evenemanget intresse. Förutom berättelser och fotografier fick vi se korta filmer, samtidigt som vi förflyttades till olika stationer med olika historiska skeden och platser. Romernas minst 500 år av utanförskap, tältliv, husvagnar, förhoppningar, traditioner, kultur och musik belystes.

Allt genomfördes mycket pedagogiskt av föreläsarna framför allt av dramapedagogen Domino Kai, själv av romsk härkomst, som har arbetat som utredningssekreterare för Delegationen för romska frågor i Regeringskansliet.

Vi fick höra hur svenska myndigheter ända sedan 1500-talet tillämpat en lagstiftning som diskriminerade zigenare, tattare, resande folket eller vad de för tillfället kallades. Ända in på 50-talet fick de bosätta sig högst tre veckor på en plats eller kommun. Tack vare familjen Taikon och andra som belyst romernas situation har tillvaron för svenska

romer uppmärksammats och därigenom förbättrats i en del avseenden.

Mudite Hoogland Krasts

Besök vid Millesgården

Den 19 februari samlades vi 21 personer vid Millesgården. Där såg vi en utställning om Pompeji, ett samarbete med Svenska Pompejiprojektet, som under 10 års tid har grävt ut och dokumenterat ett av de mest kända husen i Pompeji. Pompeji begravdes vid ett utbrott från Vesuvius år 79 e Kr. Mer om projektet finns på www.pompejiprojektet.se. Vi fick en fascinerande guidning genom affärsmannen Caecilius Iucundus hus. Med hjälp av originalföremål och avbildningar har man på utställningen byggt upp hans hus. Vi fick en bild av det vackra huset med dess vackra väggmålningar och hur huset fungerade för dess invånare och besökare.

Caecilius var son till en slav och hade genom att låna ut pengar blivit en förmögen man. Det var inte ovanligt med en sådan klassresa på den här tiden. Genom Caecilius bokföring på vaxtavlor har man fått en intressant inblick i vad olika tjänster och varor kostade.

Man kunde även med hjälp av en 3D film uppleva huset dels i sin forna prakt och dels som den ruin det är idag. Vi rekommenderades att även besöka Olga och Carl Milles konstnärshem i den terrasserade parken. Paret besökte Pompeji flera gånger och inspirerades därifrån till interiörer i sitt hem.

Kerstin Wahlberg

Årsmöte med föredrag

Arbetsmiljöseniorerna höll sitt årsmöte den 24 mars i Arbetsmiljöinspektionens lokaler. Vi var ett 40-tal? som samlades där. Björn Olander valdes till mötesordförande, och vår ordförande Annika Hultin föredrog verksamhetsberättelsen.

Formalia klarades snart av, och ny styrelse valdes med en del omval. Till ny ordförande valdes Kerstin Wahlberg, som här ses avtacka sin företrädare med en välförtjänt blomma.

Sedan var det Bernt Nilsson, ännu stf generaldirektör som redogjorde för det aktuella inom verket. Föreningen bjöd också på dryck, smörgås, kaffe och kaka.

Föreningen avtackade våra föreläsare med var sin blomma, och även Seniorbladets redaktör fick en blomma, varmt tack!

Arne Stråby

Besök på Tumba bruksmuseum

En vacker vårdag den 16 april besökte vi 23 arbetsmiljöseniorer Tumba bruksmuseum.

År 1775 beslöt Sveriges Rikes Ständers Bank (Riksbanken) att bygga ett nytt pappersbruk för att tillverka sedelpapper. Vid Tumba å i Botkyrka socken fanns en lämplig plats. Här låg en kvarn och det fanns tillgång till strömmande vatten året om. Transporter med båt gick via Tullingesjön och Mälaren in till Stockholm.

På 1700-talet tillverkades det bästa sedelpappret i Holland. Sveriges Rikes Ständers bank anställde då Erasmus Mulder från Holland. Efter hans instruktioner tillverkas snart bättre papper.

Under 1800-talet byggs bruket ut då man fått tillgång till mer mark. Nu byggs också bostäder för arbetare och för tjänstemän.

Under 1900-talet sker nya utbyggnader av bruket. År 1939 installeras en pappersmaskin på bruket. Nu minskar tillverkningen av handgjort papper. En brandstation uppförs på området (spruthuset).

Tumba bruk har härjats av brand vid två tillfällen. År 2001 såldes Tumba bruk med papperstillverkning och sedeltryckeri till det amerikanska företaget Crane AB, men våra svenska sedlar trycks fortfarande här.

Under vår guidade tur på museet besökte vi fyra byggnader på området, Kölnan, Röda Magasinet, Spruthuset och Oxhuset. Från den 1 jan 2004 drivs Tumba bruksmuseum i Kungliga Myntkabinettets regi.

Under 2004 pågick ett stort arbete med renovering av byggnaderna. Sedan 1968 har Tumba bruksmuseum funnits i Kölnan, som är en av de äldsta byggnaderna i bruksområdet, byggd 1763. Här samlades verktyg och andra föremål som använts på bruket. Idag visas också bilder och interiörer från Tumba bruks historia.

I Röda Magasinet fick vi lära oss hur man tillverkar handgjort papper och hur man skyddar en sedel mot förfalskning. I Spruthuset fick vi kunskap om brandskydd och speciellt brukets brandskydd från 1755 fram till idag.

Efter en intressant guidning och trötta ben avslutade vi med kaffe och kaka i Oxhuset som också är museets entré

Yvonne Göpel

Besök i Vaxholm

Den 2 juni besökte Arbetsmiljöseniorerna Vaxholm. Efter en trevlig båtfärd med skärgårdsbåt landade vi på kajen i Vaxholm där vi togs emot av guiden Mikaela Loden. Vid kajen ligger Vaxholms hotell, som uppfördes 1903. Den främsta anledningen till bygget var att de inflyttade sommargästerna skulle ha en plats för fest. För de fast boende var det inte något ställe de besökte. De valde någon av de enkla krogarna i hamnen.

Stadens historia hör ihop med Vaxholms fästning, som började byggas redan på 1500-talet. Fästningen skulle skydda huvudstaden från anfall sjövägen. Samtidigt blockerades Oxdjupet med sten. Fästningen fyllde sin uppgift genom att stoppa danskar 1652 och ryssar 1719. Fästningen gav även staden ett uppsving, eftersom fästningen krävde personal och livsmedel. Idag är fästningen ett museum och en traditionsplats.

Vaxholm fick stadsprivilegium år 1652. De huvudsakliga näringarna var hantverk, fiske, handel och krogar. I mitten av 1800-talet fick staden nya näringar, besöksnäring och sommarboende. Detta var möjligt genom reguljära turer med skärgårdsbåtar. Storstadsborna hade nu kommit över rysskräcken och byggde storslagna sommarhus, som vi kunde se under vandringen. Husen har nu tagits över av bostadsrättsföreningar.

Den trevliga och lärorika guidningen avslutades på Rådhusorget, där vi kunde besöka det vackra rådhuset. Vi gjorde även ett besök på Galleri Lindeholm som ligger i närheten av torget.

Efter lunch/fika på Hamnkrogen åkte vi tillbaka med båten till Stockholm.

Björn Andersson

Bok till salu

Jag har lite skrivklåda och har nu skrivit en bok om livet i Bergslagen, "I Fagersta och Västanfors". Ca 120 sidor, styva pärmar, rikt illustrerad med intressanta gamla bilder. Säljs på seniormöten för 100 kr. För hemleverans tillkommer porto 49 kr. Skicka mejl till arne.straby@telia.com eller ring mej på 08-659 96 95. /Arne Stråby

